

ผู้ว่าการ ยสท. ชี้โครงสร้างภาษีบุหรี่ อยู่ระหว่างศึกษาการใช้อัตราภาษีในหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายอย่างดีที่สุด

นายภูมิจิตต์ พงษ์พันธุ์งาม ผู้ว่าการการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) กล่าวว่า ขณะนี้ กรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างการจัดเก็บภาษีบุหรี่ใหม่ โดยอาจใช้โครงสร้างภาษีอัตราเดียวตามที่ส่วนใหญ่ใช้กัน คือเก็บภาษีตามปริมาณอย่างเดียว ซึ่งที่ผ่านมา ยสท. ได้มีการศึกษาเรื่องการจัดเก็บภาษีบุหรี่ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก พบว่ามีการจัดเก็บภาษีบุหรี่ในอัตราที่สูงขึ้น โดยมุ่งหวังแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ลดปริมาณการบริโภค และเพิ่มรายได้ให้แก่ภาครัฐ นอกจากนี้ นโยบายด้านภาษีไม่ควรคำนึงถึงอัตราส่วนในการจัดเก็บภาษีเพียงอย่างเดียว แต่ควรพิจารณาให้รอบด้านในกรอบของ 3 มิติ คือ มิติทางด้านสุขภาพ มิติทางด้านเศรษฐกิจ และมิติทางสังคม ผู้มีผลกระทบ จากการศึกษข้อมูลประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ต่างก็ใช้โครงสร้างภาษีอัตราเดียว (เก็บภาษีตามปริมาณ) ซึ่งยังคงแก้ไขปัญหาบุหรี่ยาสูบไม่ได้ ในขณะที่ประเทศเวียดนาม และเมียนมาร์ นั้น จัดให้สินค้ายาสูบเป็นสินค้าพิเศษและมีการผูกขาดโดยรัฐ หรือมีมาตรการทางภาษีที่ช่วยปกป้องอุตสาหกรรมยาสูบ ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ประเด็นเรื่องการจัดเก็บภาษีบุหรี่ยาสูบนั้น ยสท. มองว่าการใช้โครงสร้างภาษีอัตราเดียว หรือ Single Tier อาจมีความเหมาะสมและใช้ได้กับในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก แต่ไม่เหมาะสมกับประเทศที่มีปัญหาเรื่องบุหรี่ยาสูบผิดกฎหมาย เพราะไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของบุหรี่ยาสูบผิดกฎหมายได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากบุหรี่ยาสูบผิดกฎหมายไม่ได้เสียภาษีเข้ารัฐ จึงมีราคาถูกกว่าบุหรี่ยาสูบถูกกฎหมาย 2 - 3 เท่าตัว เมื่อบุหรี่ยาสูบแพงขึ้นจนเกินกำลังซื้อของประชาชน ก็จะยิ่งเพิ่มแรงจูงใจให้คนหันมาสูบบุหรี่เถื่อนเพิ่มขึ้น ประเทศไทยเองกำลังเผชิญกับปัญหาบุหรี่ยาสูบผิดกฎหมายอย่างหนักหน่วง ผลพวงจากการปรับโครงสร้างภาษีที่ผ่านมา ส่งผลให้บุหรี่ต่างประเทศนำเข้า ใช้กลยุทธ์ปรับลดราคาขายปลีกซึ่งสวนทางกับภาษี ผู้บริโภคจึงหันไปสูบบุหรี่เถื่อนและบุหรี่ต่างประเทศนำเข้ามากขึ้น ฉะนั้น หากมีการปรับโครงสร้างภาษีเป็นอัตราเดียว จะส่งผลกระทบอย่างมหาศาลต่อตลาดบุหรี่ยาสูบถูกกฎหมาย และผู้ประกอบการ ตลอดจนรายได้การจัดเก็บภาษีของรัฐ และการลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนก็อาจทำได้ไม่สำเร็จ เพราะประชาชนหันไปบริโภคยาเส้นและบุหรี่ยาสูบผิดกฎหมายมากขึ้น ยสท. จึงมีความเห็นว่าการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตบุหรี่ยาสูบของประเทศไทย ควรพิจารณาถึงปัจจัยหลัก ได้แก่ ลดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน ลดผลกระทบที่เกิดกับเกษตรกรชาวไร่ยาสูบในประเทศ

สามารถแก้ปัญหาหรือผิดกฎหมายได้เห็นผลเป็นรูปธรรม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ซึ่งรัฐเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากภาคส่วนนี้โดยตรง

ผู้ว่าการ ยสท. กล่าวถึงการปรับโครงสร้างอัตราภาษีสรรพสามิตบุหรี่ในช่วงที่ผ่านมาว่า ส่งผลกระทบต่อ ยสท. ทั้งโดยตรงและในภาพรวมอีกหลายด้าน โดยเฉพาะเกษตรกรชาวไร่ยาสูบที่ได้รับผลกระทบจากปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ของ ยสท. ที่ลดลง ทำให้ ยสท. จำเป็นต้องลดต้นทุนการผลิตลงด้วยการตัดโควตาซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรลดลง 50% ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรซึ่งประกอบด้วยชาวไร่และผู้เกี่ยวข้องกว่า 500,000 ราย ทำให้รัฐและ ยสท. ต้องเพิ่มเงินสนับสนุนให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการลดโควตาการปลูกใบยาสูบ ประมาณกว่า 1,300 ล้านบาท ที่ผ่านมา ยสท. ให้การสนับสนุนชาวไร่ยาสูบตั้งแต่ขั้นตอนการเพาะปลูกจนถึงกระบวนการรับซื้อใบยา นอกจากนี้ ยังจัดหาใบยาสูบจากผู้มีอิสระอีกจำนวนหนึ่งด้วย ปัจจุบัน ยสท. มีโควตาการรับซื้อใบยาเวอร์รียเนีย 4.73 ล้านกิโลกรัม ใบยาเบอร์เลย์ 7.1 ล้านกิโลกรัม และใบยาเตอร์กิช 2 ล้านกิโลกรัม แต่จากสถานการณ์ใบยาโลก ในปี 2566 ใบยาเบอร์เลย์ในตลาดโลกขาดแคลน ส่วนใบยาเตอร์กิชมีราคาต่ำกว่าราคาตลาดโลก ไทยจึงสามารถแข่งขันได้ เพราะเป็นที่ต้องการของตลาด ในขณะที่ใบยาเวอร์รียเนียมีราคาสูงกว่าราคาตลาดโลก จึงยากในการที่จะระบายใบยาออกตลาดโลก ประกอบกับทาง ยสท. มีใบยาเวอร์รียเนียคงคลังมากกว่า 2.9 ล้านกิโลกรัม ซึ่ง ยสท. ยินดีแบกรับและช่วยเหลือชาวไร่และผู้มีใบยาเวอร์รียเนียอย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมา ยสท. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการส่งออกใบยาเบอร์เลย์และใบยาเตอร์กิชเป็นหลัก นั่นจึงเป็นเหตุผลให้ ยสท. มีนโยบายรับซื้อใบยาเบอร์เลย์และใบยาเตอร์กิชจากชาวไร่เพิ่มขึ้นโดยไม่มีขีดจำกัด พร้อมทั้งส่งเสริมการเพาะปลูก ขยายพื้นที่เพาะปลูกและเพิ่มจุดรับซื้อใบยา แก้ปัญหาการขาดแคลนนํ้าโดยการสนับสนุนบ่อบาดาลน้ำตื้นและระบบนํ้าหยดเพื่อการเกษตร สำหรับชาวไร่ยาสูบเวอร์รียเนีย ยสท. ได้ให้ความช่วยเหลือโดยการลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนการใช้สารเคมี และพร้อมส่งเสริมให้ชาวไร่ยาสูบเวอร์รียเนียปรับเปลี่ยนมาปลูกใบยาเบอร์เลย์ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดโลก นอกจากนี้ ในอนาคต ยสท. ยังมีนโยบายที่จะปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชาวไร่ยาสูบอีกด้วย

ผู้ว่าการ ยสท. กล่าวต่อว่า ผลกระทบจากการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่ยุคกฎหมายในประเทศไทยหดตัวลดลงเป็นอย่างมาก โดยในปี 2566 ภาษีทั้งหมดที่เก็บได้จากการขายบุหรี่ยู่ที่ 70,000 ล้านบาท แต่เป็นรายได้ที่ถูกบุหรี่ยุคภาษียุคก่อนไปแล้วถึง 25% หรือคิดเป็นมูลค่าภาษีที่หายไปกว่า 23,000 ล้านบาท ที่ผ่านมา การลักลอบนำบุหรี่ยุคกฎหมาย ทั้งบุหรี่ปลอมเครื่องหมายการค้าของ ยสท. และบุหรี่ยุคภาษียุคใหม่ที่มีราคาถูกกว่าบุหรี่ยุคกฎหมายหลายเท่าตัวเข้ามาจำหน่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งมีปริมาณการสูบบุหรี่ยุคใหม่มากกว่า 70% ของการสูบบุหรี่ยุคใหม่ทั้งหมดในพื้นที่ภาคใต้ จากข้อมูลการแพร่ระบาดของบุหรี่ยุคกฎหมายในปี 2566 พบว่าแนวโน้มบุหรี่ยุคใหม่ได้เสียภาษีมีสัดส่วนสูงถึง 22.3% เพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2565 ที่มีสัดส่วนเพียง 15.5% นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันมีบุหรี่ยุคใหม่ได้เสียภาษีแพร่ระบาดเข้ามาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากขึ้น และเติบโตอย่างรวดเร็วเกือบ 2 เท่าตัว ภายในระยะเวลา 6 เดือน ทั้งนี้ นับตั้งแต่มีการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่ยุคใหม่ ปีงบประมาณ 2561 จนถึงปีงบประมาณ 2566 ผลการปราบปรามพบคดีบุหรี่ยุคกฎหมายรวมทั้งสิ้น 50,963 คดี รวมของกลางทั้งสิ้น 33,490,246 ซอง การยาสูบแห่งประเทศไทย

ต้องขอขอบคุณกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร ตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง ที่ได้ร่วมกันปฏิบัติการกิจปราบปราม
บุหรืผิดกฎหมายทั่วประเทศ และอยากขอความร่วมมือทุกภาคส่วนช่วยกันเป็นหูเป็นตาในเรื่องนี้ สำหรับ
ผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป หากพบเห็นเบาะแสบุหรืเถื่อน บุหรืผิดกฎหมาย สามารถแจ้งได้ที่สายด่วนบุหรืผิด
กฎหมาย การยาสูบแห่งประเทศไทย โทร. 02-229-1434 หรือ 1435 หรือเมนูแจ้งเบาะแสผ่านเว็บไซต์การยาสูบ
แห่งประเทศไทย www.thaitobacco.or.th